

การตกเป็นเหยื่อข่มขืนกระทำชำเราโดยบิดาผู้ให้กำเนิด:
สาเหตุ ผลกระทบ และการปรับตัว
Sexual Assault Victimization by Biological Fathers:
Causes, Effects, and Adaptation

วรัญญา รัตนสาคร¹ และนันท์รพีช ไชยอักรพงษ์²
Waranya Rattanasakorn¹ and Nanrapat Chaiakaraphong²

Received: July 14, 2023

Revised: November 27, 2023

Accepted: November 28, 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสาเหตุ ผลกระทบ และการปรับตัวของบุตรที่ตกเป็นเหยื่อข่มขืนกระทำชำเราโดยบิดาผู้ให้กำเนิด โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการศึกษาด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มจากเจ้าหน้าที่ของมูลนิธิส่งเสริมความเสมอภาคทางสังคมจำนวน 6 คน ซึ่งเป็นผู้ดูแลและช่วยเหลือเจ้าของกรณีศึกษา ผลการวิจัย พบว่า สาเหตุการตกเป็นเหยื่อข่มขืนกระทำชำเราโดยบิดาผู้ให้กำเนิด คือ (1) เหยื่อถูกปลุกฝังให้มีความเข้าใจว่า สิ่งที่บิดากระทำนั้นเป็นการแสดงความรักที่ปกติที่บิดาทุกคนกระทำ (2) มารดาของเหยื่อเพิกเฉยต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และ (3) เหยื่อคิดว่าตนเองไม่มีทางเลือกจึงต้องจำยอม โดยบุตรที่ถูกข่มขืนกระทำชำเราจะได้รับผลกระทบ 5 ด้าน ได้แก่ (1) ร่างกาย (2) จิตใจ (3) สังคม (4) การศึกษา และ (5) การเงิน เมื่อเหยื่อเข้าสู่กระบวนการช่วยเหลือและร่วมกิจกรรมกลุ่มของมูลนิธิส่งเสริมความเสมอภาคทางสังคมทำให้เหยื่อมีสภาพจิตใจที่ดีขึ้น อารมณ์มั่นคง สามารถปรับตัวได้มากขึ้น เปิดรับความช่วยเหลือจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีความเข้มแข็ง กล้าพูด กล้าพบเพื่อน และสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ ทำให้ปัจจุบันเหยื่อมีงานทำ มีรายได้ และสามารถกลับมาใช้ชีวิตได้อย่างปกติและอยู่ร่วมกับสังคมได้

คำสำคัญ: การตกเป็นเหยื่อ บิดาผู้ให้กำเนิด ข่มขืน กระทำชำเรา

¹ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์-บริหารงานยุติธรรมและความปลอดภัย) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร เบอร์โทรศัพท์ 097-169-9250 e-mail: waranya.ratt@ku.th

² ผู้ประพันธ์บรรณกิจ: อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร เบอร์โทรศัพท์ 087-222-8943 e-mail address: nanrapat.c@ku.th

Abstract

This qualitative research study aimed to explore the causes, effects, and adaptation of offspring who have experienced sexual assault perpetrated by their biological fathers. In-depth interviews and focus groups were conducted with six officers from the Equality Promotion Foundation (EPF) to gather primary data. The research findings revealed that significant factors contributing to sexual assault victimization are as follows: (1) victims were manipulated into normalizing the misbelief in biological paternal love; (2) a victim's mother ignored the incident; and (3) the victim accepted the abuse, feeling compelled to consent. The following effects of rape and sexual assault on the victims were reported: (1) physical, (2) emotional, (3) social, (4) educational, and (5) financial effects. Through participation in rehabilitation programs and engaging in group activities organized by the EPF, the victims experienced improvements in their psychological well-being, enabling them to adapt and seek support from various stakeholders. The victims were empowered to speak out, reintegrate into society, and address ongoing challenges. They have secured employment and achieved financial independence, allowing for successful reintegration into society and a state of happiness.

Keywords: Victimization, Biological Fathers, Rape, Sexual Assault

บทนำ

การข่มขืนกระทำชำเรา หรือการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กที่ไม่รู้จัก รวมไปถึงเด็กที่อยู่ภายใต้การดูแลของผู้ปกครอง โดยที่มีทั้งผู้กระทำผิดที่พักอาศัยอยู่ในพื้นที่เดียวกัน และไม่ได้พักอาศัยอยู่ในพื้นที่เดียวกัน เป็นอีกหนึ่งปัญหาสังคมที่ยังคงเป็นประเด็นที่สื่อนำเสนอให้เห็นเป็นประจำในทุก ๆ วัน อาจมีบางกรณีที่ไม่ปรากฏเป็นข่าวตามสื่อต่าง ๆ ทั้งที่เป็นปัญหาที่ร้ายแรง และส่งผลกระทบต่อผู้ถูกกระทำเป็นอย่างมาก (ธัญวัฒน์ อภิภูม, 2560)

ในปี พ.ศ. 2565 มูลนิธิพิริยาหงสกุลเพื่อเด็กและสตรี ได้เปิดเผยสถิติการรับเรื่องราวร้องทุกข์ประจำปี ตั้งแต่วันที่ 4 มกราคม - 23 ธันวาคม 2565 มีการรับเรื่องราวร้องทุกข์ทั้งสิ้น 6,745 ราย โดยมีสถิติการข่มขืนหรือกระทำอนาจารเป็นอันดับที่ 1 จำนวน 944 ราย หากเปรียบเทียบกับสถิติในปี พ.ศ. 2564 มีสถิติการข่มขืนหรือกระทำอนาจาร จำนวน 781 ราย (เพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 163 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.87) ทั้งนี้ มูลนิธิฯ ยังระบุว่า มีบุตรที่ถูกบิดาแท้ ๆ ข่มขืนกระทำชำเราจำนวนถึง 50 ราย (ทีมงานมูลนิธิพิริยาฯ, 2565)

ทั้งนี้ สถิติดังกล่าวเป็นเพียงตัวเลขส่วนหนึ่งขององค์กรเพียงองค์กรเดียว ซึ่งคาดว่าในความเป็นจริงจะมีสถิติมากกว่าที่มูลนิธิพิริยาหงสกุลเพื่อเด็กและสตรีได้รายงานเอาไว้ เนื่องจากผู้หญิงที่ตกเป็นเหยื่อข่มขืนหรือถูกกระทำอนาจารอาจมีการยื่นเรื่องหรือขอความช่วยเหลือจากองค์กรอื่น ๆ หรือบางรายอาจไม่กล้าแจ้งความเพื่อดำเนินคดีหรือขอความช่วยเหลือ เพราะมีความรู้สึกอับอาย

ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หรือเหยื่อบางรายถูกข่มขู่หรือใช้อำนาจบังคับไม่ให้ผู้เสียหายพูดหรือบอกกล่าวกับบุคคลใด (จะเด็จ เชาวน์วิไล, 2563) เมื่อเหยื่อไม่กล้าที่จะพูดหรือบอกกล่าวให้ใครทราบ การใช้อำนาจข่มขู่จึงเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่กดทับเหยื่อและทำให้เหยื่อต้องถูกข่มขืนซ้ำ ๆ มาเป็นระยะเวลานาน (กฤษณ์พชร โสมณวัตร, 2560)

จากข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยตระหนักได้ว่า การข่มขืนกระทำชำเราเด็กและเยาวชนในสังคมไทยเป็นปัญหาที่สร้างความเสียหายรุนแรงทั้งทางร่างกายและสร้างตราบาปในจิตใจ อันแสนโหดร้ายแก่ผู้ถูกระทำ ซึ่งมีผู้ถูกระทำบางส่วนที่สามารถก้าวผ่านปัญหาอันเลวร้ายที่เกิดขึ้นมาได้ ดังนั้น บทความวิจัยนี้จึงมุ่งนำเสนอให้ทราบถึงสาเหตุและผลกระทบที่เกิดขึ้น และการปรับตัวของบุตรที่ตกเป็นเหยื่อข่มขืนกระทำชำเราโดยบิดาผู้ให้กำเนิด โดยคาดหวังว่าผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และนำไปสู่การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมสำหรับสังคมไทยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสาเหตุและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการตกเป็นเหยื่อข่มขืนกระทำชำเราโดยบิดาผู้ให้กำเนิด
2. เพื่อศึกษาการปรับตัวของบุตรที่ตกเป็นเหยื่อข่มขืนกระทำชำเราโดยบิดาผู้ให้กำเนิด

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

งานวิจัยครั้งนี้ศึกษากรณีเหยื่อที่เป็นบุตรที่ถูกข่มขืนกระทำชำเราโดยบิดาผู้ให้กำเนิดในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุ ผลกระทบ และการปรับตัวของเหยื่ออาชญากรรม จำนวน 1 กรณี โดยกรณีที่ทำการศึกษาเป็น Best Practice ของมูลนิธิส่งเสริมความเสมอภาคทางสังคม อีกทั้งเจ้าของกรณีศึกษา (ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อข่มขืนกระทำชำเราโดยบิดาผู้ให้กำเนิด) ยินยอมให้เปิดเผยข้อมูลโดยให้ผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลจากเจ้าหน้าที่มูลนิธิส่งเสริมความเสมอภาคทางสังคมจำนวน 6 คน ที่ให้ความช่วยเหลือและดูแลเจ้าของกรณีศึกษา ตั้งแต่เข้าไปขอรับความช่วยเหลือที่มูลนิธิ จนถึงปัจจุบันแทนการสัมภาษณ์เจ้าของกรณีศึกษาโดยตรง เพื่อให้งานวิจัยครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อวงวิชาการและหน่วยปฏิบัติงานต่อไป

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

งานวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ของมูลนิธิส่งเสริมความเสมอภาคทางสังคมจำนวน 6 คน ที่ให้ความช่วยเหลือและดูแลเจ้าของกรณีศึกษาแทนการสัมภาษณ์เจ้าของกรณีศึกษาโดยตรง

การศึกษานี้มีข้อจำกัดที่ผู้วิจัยตระหนักดี คือ ผู้วิจัยไม่สามารถเก็บข้อมูลจากเจ้าของกรณีศึกษาโดยตรงได้ เนื่องจากผู้วิจัยมีระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลประมาณ 15 - 20 วันเท่านั้น ซึ่งไม่มากพอที่ผู้วิจัยจะสร้างความสัมพันธ์อันดีในระดับที่เจ้าของกรณีศึกษาจะไว้วางใจบอกเล่าเรื่องราวอันเลวร้ายให้แก่ผู้วิจัยที่เป็นบุคคลอื่นรับรู้ได้ อีกทั้งผู้วิจัยยึดมั่นในหลักจริยธรรมการวิจัยในคน

โดยเฉพาะหลักการเคารพความเป็นบุคคล ผู้วิจัยจึงเคารพในการตัดสินใจของเจ้าของกรณีศึกษาว่าจะยินยอมให้ข้อมูลเองหรือไม่ อย่างไร โดยสามารถตัดสินใจได้อย่างอิสระ ปราศจากการข่มขู่ บีบคั้น บังคับใด ๆ ซึ่งเจ้าของกรณีศึกษาตัดสินใจยินยอมให้ข้อมูลเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาวิจัย และขอให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากเจ้าหน้าที่ของมูลนิธิฯ ซึ่งเป็นผู้ดูแลใกล้ชิดตนเอง โดยเจ้าของกรณีศึกษาเชื่อมั่นว่า เจ้าหน้าที่ที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักในครั้งนี้ สามารถถ่ายทอดเรื่องราวประสบการณ์ของตนเองได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และเหมาะสม ไม่บิดเบือนข้อมูลที่จะทำให้เจ้าของกรณีศึกษาได้รับความเสียหายใด ๆ เนื่องจากเป็นผู้ดูแลและช่วยเหลือตนเองมาโดยตลอด

ขอบเขตด้านสถานที่

งานวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลที่มูลนิธิส่งเสริมความเสมอภาคทางสังคม ซึ่งเป็นมูลนิธิที่มีประสบการณ์การทำงานด้านการช่วยเหลือเหยื่ออาชญากรรมในคดีข่มขืน รวมทั้งกรณีเหยื่อซึ่งเป็นบุตรที่ถูกข่มขืนกระทำชำเราโดยบิดาผู้ให้กำเนิด

ขอบเขตด้านระยะเวลา

งานวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2565 - มีนาคม 2566 โดยลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2566 (ระยะเวลาประมาณ 1 เดือน)

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดเกี่ยวกับการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

1.1 ประเภทเหยื่ออาชญากรรม โดย Hans Von Hentig (อ้างถึงใน ศรีสมบัติโชคประจักษ์ชัด, 2561) ได้แยกเหยื่อออกเป็น 13 ประเภท

- (1) ผู้เยาว์ คือ บุคคลที่ยังมีประสบการณ์ในชีวิตไม่มากเพียงพอและเป็นผู้ที่มีความอ่อนแอทางชีวภาพ จึงง่ายต่อการถูกชักจูงและทำร้ายจนทำให้ตกเป็นเหยื่อของอาชญากร
- (2) ผู้หญิง คือ บุคคลที่มีความอ่อนแอทางชีวภาพ เนื่องจากผู้หญิงมีพลังกำลังไม่มากพอที่จะต่อสู้กับอาชญากรที่เป็นผู้ชาย โดยผู้หญิงที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นมักตกเป็นเหยื่อทางเพศ
- (3) บุคคลสูงอายุ คือ บุคคลที่มักตกเป็นผู้เสียหายเพราะความอ่อนแอทางร่างกาย ทำให้ไม่มีกำลังมากพอที่จะป้องกันตนเอง
- (4) ผู้ที่มีความบกพร่องทางจิต/จิตบกพร่อง คือ บุคคลที่มีความอ่อนแอทางจิตเป็นบุคคลวิกลจริต ถูกชักจูงให้หลงเชื่อง่าย จึงมักคล้อยตามอาชญากรและตกเป็นผู้เสียหายได้ง่าย
- (5) ผู้ที่อพยพย้ายถิ่นที่อยู่ คือ บุคคลที่มีความขัดแย้งในเรื่องวัฒนธรรมการย้ายถิ่นที่อยู่จากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่ง ต้องเจออุปสรรคความยากลำบาก มักพบกับอุปสรรคต่าง ๆ เช่น ความขัดแย้งในเรื่องวัฒนธรรม
- (6) ผู้ที่เป็นชนกลุ่มน้อย คือ บุคคลที่จัดอยู่ในประเภทเดียวกับผู้อพยพย้ายถิ่นที่อยู่ซึ่งมักจะไม่ได้รับความเท่าเทียมทั้งทางกฎหมายและสังคม

(7) พวกโง่ตั้งแต่กำเนิด คือ บุคคลที่มีความรู้และสติปัญญาต่ำมาตั้งแต่กำเนิด ทำให้ง่ายต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

(8) ผู้ที่มีจิตใจหดหู่ คือ บุคคลที่มีความบกพร่องทางกายและทางจิตอยู่ก่อนแล้วมาพบเจอกับความผิดหวัง ทำให้อาชญากรเห็นช่องทางในการลงมือประกอบอาชญากรรมต่อบุคคลประเภทนี้

(9) ผู้ที่มีความโลภมาก คือ บุคคลที่มีความฉลาดแต่ไม่เฉลียว มุ่งหวังแต่ผลประโยชน์จนทำให้ตนเองตกเป็นเหยื่อของนักต้มตุ๋น นักพนัน เป็นต้น

(10) ผู้ที่เสเพล คือ บุคคลที่มีชีวิตมีดมน ชีวิตไร้ค่า จึงง่ายที่จะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

(11) ผู้ที่มีความเปล่าเปลี่ยวและอกหัก คือ บุคคลที่อยู่ในภาวะจิตใจอ่อนแอ มีความต้องการคนอยู่เคียงข้าง จึงมีแนวโน้มตกเป็นผู้เสียหายได้ง่าย ส่งผลให้อาชญากรใช้โอกาสนี้ก่ออาชญากรรมได้

(12) ผู้ที่อยู่ในฐานะทุกข์ทรมาน คือ บุคคลที่อยู่ในครอบครัวที่มีสมาชิกเป็นผู้ป่วยประเภทต่าง ๆ ที่ต้องได้รับการดูแลปรนนิบัติจากคนในครอบครัว ทำให้ผู้ที่ดูแลและปรนนิบัติคนเหล่านี้ต้องทนต่อความเครียดและทุกข์ทรมาน ท้ายที่สุดทนไม่ไหวจึงต้องลงมือก่อเหตุฆ่าผู้นั้นในที่สุด

(13) ผู้ถูกตัดโอกาส คือ บุคคลที่ตกอยู่ในภาวะของการสูญเสีย แต่ไม่สามารถดำเนินการต่อสู้กับผู้กระทำผิดได้

1.2 บทบาทของเหยื่ออาชญากรรม

บทบาทและพฤติกรรมของผู้เสียหายมีส่วนสำคัญที่ทำให้อาชญากรลงมือประกอบอาชญากรรม โดยเหยื่ออาชญากรรมมีบทบาท ดังนี้ (อัจฉริยา ชูตินันท์, 2561)

(1) ผู้เสียหายมักจะมีความสัมพันธ์หรือเคยรู้จักมักคุ้นกับอาชญากรมาก่อนที่จะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม เช่น คู่สามีภรรยา คู่รักคบหาသူใจ คนรู้จัก เพื่อนร่วมงาน เป็นต้น

(2) ผู้เสียหายที่มีพฤติกรรมชอบแต่งตัวล่อแหลม ซึ่งเป็นการไปกระตุ้นอารมณ์ของอาชญากร โดยเฉพาะอาชญากรที่มีความผิดปกติ (เรื้อรัง) จึงทำให้อาชญากรคิดและตัดสินใจลงมือก่อเหตุในทันทีที่มีโอกาส

(3) ผู้เสียหายที่มีพฤติกรรมข่มขู่ ข่มเหง คุกคาม ต่อผู้กระทำผิดอย่างมาก จนส่งผลให้ผู้กระทำผิดไม่สามารถระงับอารมณ์และสติไว้ได้ จนต้องลงมือก่อเหตุ เนื่องจากความคับแค้นหรือบันดาลโทสะ

(4) ผู้เสียหายที่ไม่ได้มีส่วน/มีพฤติกรรมยั่วยุ แต่อาชญากรถูกยั่วยุมาจากสิ่งอื่น ๆ และผู้เสียหายเป็นผู้ที่ได้รับเคราะห์ร้ายจากการก่อเหตุโดยบังเอิญ

(5) ผู้เสียหายที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม เพราะความเชื่อทางศาสนาหรือลัทธิ นิกายต่าง ๆ

(6) ผู้เสียหายที่มีพฤติกรรมที่มีความประมาทเลินเล่อ

2. แนวคิดเกี่ยวกับการปรับตัว

การปรับตัว (Adjustment) คือ การปรับร่างกายและจิตใจให้สามารถดำรงอยู่ในสังคมได้ในสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ทางสังคมอย่างมีความสุข สามารถปรับตัวให้เข้ากับแบบแผนของสังคมหรือสิ่งแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ตนเองบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ และสามารถใช้ชีวิตได้อย่างปกติสุขทั้งร่างกายและจิตใจ (กันยา สุวรรณแสง, 2536; ลักษณะ สิริวัฒน์, 2549) โดยมนุษย์ได้แสดงพฤติกรรมเพื่อลดความไม่สบายใจ เพื่อปรับตัวไปสู่เป้าหมายที่ได้วางไว้ ซึ่งการปรับตัวจะเริ่มจากการเรียนรู้ความเป็นตนเอง เรียนรู้ว่าตนชอบอะไร มีความต้องการอะไร มีความเชื่อ มีทัศนคติ มีเป้าหมายชีวิตอย่างไร มีความหวัง ความชอบและความไม่ชอบอะไรบ้าง เป็นต้น โดยการเรียนรู้สิ่งเหล่านี้จะนำไปสู่การปรับตัวทางด้านร่างกาย จิตใจ การดำรงอยู่ในสังคม อารมณ์ รวมไปถึงสติปัญญา

ทั้งนี้ ลักษณะของกระบวนการปรับตัวแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ (1) ลักษณะการปรับตัวที่สมบูรณ์ เป็นการปรับตัวเมื่อบุคคลกำลังประสบปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ แล้วสามารถจัดการแก้ปัญหาได้ และเมื่อแก้ปัญหาได้แล้ว ทำให้ตนเองเกิดความสบายใจ มีความสุข และสามารถทำให้บุคคลกระทำการต่าง ๆ ได้เต็มความสามารถ และ (2) ลักษณะการปรับตัวที่ไม่สมบูรณ์ เป็นการปรับตัวเมื่อบุคคลประสบปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ แล้วไม่สามารถจัดการแก้ปัญหาได้ แต่บุคคลนั้นจะมีวิธีการที่จะทำให้ความไม่สบายใจหรือความเครียดลดลงไปได้ระดับหนึ่ง แต่ความไม่สบายใจยังคงมีอยู่ โดยการปรับตัวในลักษณะนี้ จะอาศัยกลไกป้องกันตนเองเพื่อปรับตัว ไม่ว่าจะเป็นแบบสู้แบบหลบหนี แบบความกลัว แบบความป่วยไข้ แบบความวิตกกังวล (เบญญาพัชร วันทอง, ม.ป.ป)

3. แนวคิดระบบชายเป็นใหญ่

ระบบชายเป็นใหญ่ เป็นระบบคิดที่ถูกสร้างขึ้นโดยกำหนดให้เพศชายอยู่ในฐานะที่เหนือกว่าเพศหญิง และให้คุณค่าความสำคัญเพศชายมากกว่าเพศหญิง (“คำสอนที่ผลิตซ้ำ ระบบชายเป็นใหญ่”, 2563) ไม่ว่าเขาจะอยู่ในสถานะหรือบทบาทความเป็นบิดาสามี บุตรชาย หรือผู้นำในชุมชน องค์กร หรือสถาบัน เป็นต้น มักมีอำนาจ สถานภาพ คุณค่า ความสัมพันธ์ทางเพศที่แตกต่างและสิทธิเหนือกว่าเพศหญิงในทุก ๆ ด้าน อาทิ ครอบครัว สังคม วัฒนธรรม การเมือง เศรษฐกิจ ศาสนา รวมไปถึงอำนาจการตัดสินใจต่าง ๆ ที่ให้บทบาทเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยระบบชายเป็นใหญ่มักมองว่าสถานภาพของผู้หญิงต้องมีสถานะเป็นมารดาและภรรยาที่ดี ผู้หญิงต้องมีลักษณะที่อ่อนโยน เก่งงานบ้าน และเนื่องจากสภาพสังคมที่เอื้อประโยชน์และให้เพศชายมีบทบาทมากกว่าเพศหญิง เพศหญิงส่วนใหญ่จึงถูกลดคุณค่าด้วยการถูกอบรมสั่งสอนให้เชื่อฟังและยอมรับในการอยู่ภายใต้อำนาจของเพศชาย (ทิมเฟมินิสต์, 2563)

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พุทธวรรณ ชูเชิด (2543) พบว่า ผลกระทบทางด้านจิตใจของผู้หญิงที่ถูกข่มขืน คือ มีความรู้สึกโกรธแค้น มีความรู้สึกเจ็บปวดต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น รู้สึกว่าตนเองมีตราบาปติดตัว รู้สึกไร้ค่า และสูญเสียความมั่นใจ ทั้งยังส่งผลในด้านอารมณ์ทำให้เกิดอารมณ์เศร้า เสียใจ ท้อแท้ สิ้นหวัง และโมโห ส่วนความช่วยเหลือที่ผู้หญิงที่ถูกข่มขืนต้องการได้รับ คือ ด้านกฎหมาย ต้องการการคุ้มครองที่ปลอดภัย

ด้านการแพทย์ ต้องการแพทย์หญิง สถานที่ที่มีส่วนร่วมในการตรวจรักษา การตรวจและรักษาในเรื่องของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ยาป้องกันการตั้งครรภ์ และต้องการพูดคุยระบายเพื่อแก้ไขความรู้สึกที่อยู่ในใจ เนื่องจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นยังวนเวียนอยู่ในความรู้สึกนึกคิด และพบว่าความต้องการการช่วยเหลือจะลดลงในช่วงเวลาต่อมา

ราชันย์ ชินายศ (2546) พบว่า สาเหตุที่สำคัญที่ทำให้เกิดการล่วงละเมิดทางเพศ คือ ความอ่อนวัยไร้เดียงสาของผู้เสียหาย ประกอบกับผู้เสียหายรู้จักและคุ้นเคย เคารพนับถือ รวมถึงมีความไว้วางใจผู้กระทำผิดเป็นอย่างสูง และสภาพแวดล้อมเอื้ออำนวยให้ผู้กระทำผิดมีโอกากระทำการล่วงละเมิดทางเพศในเด็กและสตรี จากบุคคลในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิดคุ้นเคย

ในขณะที่สวลีรัตน์ พิงพราวลี (2548) พบว่า ผลกระทบทางด้านจิตใจจากการข่มขืนกระทำชำเราโดยบุคคลในสายเลือด คือ ความรู้สึกหวาดกลัว เสียใจ เจ็บปวด ทุกข์ใจจากการถูกกระทำเหยื่อบางรายยินยอมให้ถูกกระทำซ้ำ ๆ เพราะตนรู้สึกว่าจะต้องเป็นคนกตัญญู แต่บางครั้งจะบอกให้ใครทราบก็ไม่กล้า กลัวไม่มีใครเชื่อ จนบางรายอยู่ในภาวะซึมเศร้า และอาจนำไปสู่การฆ่าตัวตายในที่สุด โดยกระบวนการช่วยเหลือผู้หญิงที่ถูกข่มขืน เหยื่อทุกคนมีความต้องการได้รับการช่วยเหลือ และจะมีความต้องการไม่เหมือนกัน โดยการช่วยเหลือมีทั้งทางกฎหมาย การแพทย์ จิตใจ ควรมีสหวิชาชีพและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย แพทย์ พยาบาล ตำรวจ ครู ผู้นำชุมชน ชุมชน และบุคคลที่ได้ร้องขอให้อยู่ร่วมด้วย เข้ามาช่วยดูแลจิตใจให้ความคุ้มครองและความปลอดภัย และการปรับตัวของผู้หญิงที่ถูกข่มขืน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

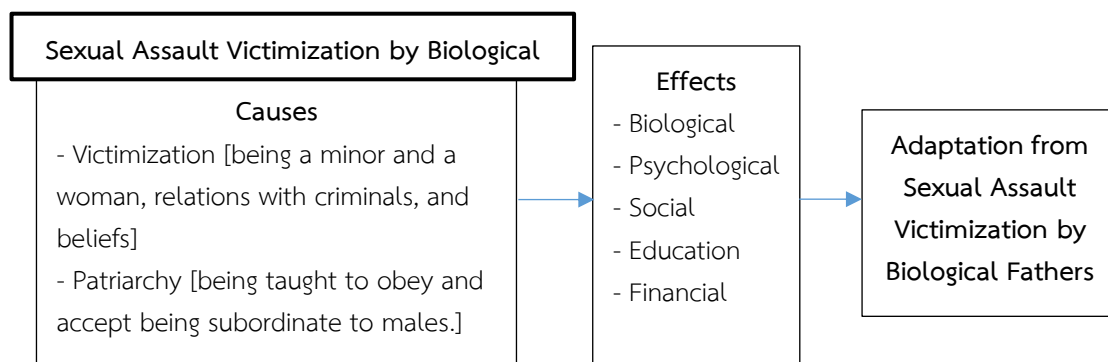

Figure 1 Conceptual Framework

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญครั้งนี้เป็นการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ยึดกรณีศึกษาเป็นหลักตามขอบเขตเนื้อหา ดังนั้น ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจึงเป็นเจ้าหน้าที่ของมูลนิธิส่งเสริม

ความเสมอภาคทางสังคม จำนวน 6 คน ที่เจ้าของกรณีศึกษา (ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อข่มขืนกระทำชำเรา โดยบิดาผู้ให้กำเนิด) แจ้งว่า เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ ดูแลและช่วยเหลือเจ้าของกรณีศึกษา

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เชิงลึกเจ้าหน้าที่มูลนิธิฯ จำนวน 1 คน เนื่องจากผู้ให้สัมภาษณ์ท่านนี้เป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับเจ้าของกรณีศึกษามากที่สุด เป็นผู้พบกับเจ้าของกรณีศึกษาเป็นคนแรก ได้รับมอบหมายและความไว้วางใจให้ดูแลรับผิดชอบกรณีนี้ ทั้งจากผู้บริหารมูลนิธิฯ และเจ้าของกรณีศึกษา อีกทั้งยังเป็นผู้ที่รับทราบเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับเจ้าของกรณีศึกษาตลอดเวลาที่เข้ารับความช่วยเหลือจากมูลนิธิฯ ทั้งยังเป็นผู้ดูแลเรื่องที่พิก อาหาร การรักษาพยาบาล การให้กำลังใจ และพร้อมรับฟังทุกเรื่องราวในทุกครั้งที่เจ้าของกรณีศึกษาขอความช่วยเหลือ/คำปรึกษา จนเจ้าของกรณีศึกษามีความไว้วางใจ กล้าที่จะยอมเปิดใจบอกเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยไม่ปิดบัง จึงทำให้ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านนี้มีข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับเจ้าของกรณีศึกษามากกว่าเจ้าหน้าที่มูลนิธิฯ อีก 5 คน ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุ ผลกระทบ และการปรับตัวของเจ้าของกรณีศึกษาได้ครบถ้วน

ในขณะที่เจ้าหน้าที่มูลนิธิฯ ที่ให้ความช่วยเหลือเจ้าของกรณีศึกษา อีก 5 คน ผู้วิจัยได้สนทนากลุ่มด้วย 1 ครั้ง เนื่องจากเจ้าหน้าที่มูลนิธิฯ ทั้ง 5 คน มีบทบาทหน้าที่ของตนเอง ในกระบวนการให้ความช่วยเหลือแต่ละขั้นตอน (ไม่ทราบข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับเจ้าของกรณีศึกษาเท่าที่ควร) เช่น การให้คำปรึกษาทางกฎหมาย การร่วมวางแผนโปรแกรมต่าง ๆ การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ดังนั้น การสนทนากลุ่มจึงเป็นวิธีการที่เหมาะสมที่จะทำให้ผู้วิจัยเข้าใจถึงภาพรวมของกระบวนการให้ความช่วยเหลือเจ้าของกรณีศึกษาได้อย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่คลาดเคลื่อน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ประเด็นคำถาม โดยประเด็นคำถามสำหรับสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จำนวน 6 คำถาม และประเด็นคำถามสำหรับสนทนากลุ่ม (Focus Group) มีจำนวน 6 คำถาม โดยผ่านการตรวจสอบเครื่องมือก่อนนำไปเก็บข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านอาชีวศึกษาจากหน่วยงานภายนอก จำนวน 2 ท่าน และหน่วยงานภายใน จำนวน 1 ท่าน

3. การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม มาดำเนินการดังนี้

1. ถอดความข้อมูลเพื่อตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล โดยคัดแยกเนื้อหาเพื่อพิจารณาและวิเคราะห์ในแต่ละประเด็นสำคัญ

2. ส่งข้อมูลจากการถอดความให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญตรวจสอบความถูกต้อง โดยในขณะที่ยังสัมภาษณ์หรือสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยจะทวนความข้อมูลที่เกิดขึ้นระหว่างการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มอยู่เสมอ เพื่อลดปัญหาความคลาดเคลื่อนของข้อมูล

3. จัดแยกกลุ่มข้อมูลนำมาวิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ใน 2 ลักษณะ คือ การตีความข้อมูล (Interpretation) และการสังเคราะห์ข้อมูล (Data Synthesis)

เพื่อสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Induction) ซึ่งเป็นการอภิปรายข้อเท็จจริงที่ค้นพบตามสถานการณ์ และปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น

4. เขียนบรรยายเชิงพรรณนาเพื่อนำเสนอผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

1. สาเหตุที่ทำให้ตกเป็นเหยื่อข่มขืนกระทำชำเราโดยบิดาผู้ให้กำเนิด

เหยื่อถูกบิดาข่มขืนกระทำชำเราตั้งแต่อายุ 14 ปี และครั้งแรกที่ถูกบิดาข่มขืนกระทำชำเรา เนื่องจากการด่าบอกให้ถ่ายแบบแนวเซ็กซี่ ทั้งในลักษณะคลิปวิดีโอและภาพนิ่ง โดยนำคลิปวิดีโอ และภาพนิ่งไปจำหน่ายเพื่อนำเงินที่ได้มาเจือจุนครอบครัว ทั้งนี้ ขณะถ่ายคลิปวิดีโอ บิดาได้สั่งให้ บุตรเปลือยเสื้อผ้า จากนั้นบิดาทำการลูบคลำตามร่างกายและพยายามนำอวัยวะเพศของตนสอดใส่ เข้าไปในอวัยวะเพศของบุตร โดยบิดาได้บอกบุตรว่า ห้ามบอกมารดา ไมเช่นนั้นมารดาจะไม่รัก ทั้งยังบอกให้บุตรเข้าใจว่าสิ่งที่บิดากระทำคือ การแสดงความรัก

“เด็กบอกว่าที่พ่อทำแบบนี้ เพราะพ่อบอกว่าเป็นการแสดงความรักที่พ่อมีต่อเด็ก แล้วพ่อก็ห้าม เด็กไปบอกแม่ด้วยว่าพ่อทำแบบนี้” (เจ้าหน้าที่มูลนิธิ, สัมภาษณ์วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566)

โดยสาเหตุที่ทำให้บุตรตกเป็นเหยื่อข่มขืนกระทำชำเราโดยบิดาผู้ให้กำเนิด ได้แก่

(1) เหยื่อถูกบิดาปลุกฝังให้เข้าใจในเรื่องผิด ๆ เช่น เรื่องบาปบุญคุณโทษ คือ การมีเพศสัมพันธ์ร่วมกับบิดานั้นจะทำให้บุตรมีบุญ มีชีวิตรุ่งโรจน์ รุ่งเรือง อสุจิที่เข้าไปในร่างกาย คือพรที่ดี มีการปลุกฝังให้บุตรทราบว่า สิ่งที่เกิดกับบิดา คือ เรื่องปกติที่บิดาทุกคนทำเช่นกันหมด และทุก ๆ ปีใหม่ บุตรจะต้องร่วมเพศกับบิดาเพื่อให้ตนเองพบเจอสิ่งที่ดีในชีวิต และถูกปลุกฝัง ให้เข้าใจว่า สิ่งที่เกิดกับบิดาไม่ใช่สิ่งที่ผิดไปจากสังคม โดยเหยื่อรับรู้ ว่า คนอื่น ๆ ในครอบครัว ก็ถูกกระทำเช่นกัน แต่ไม่มีใครพูดหรือเรียกร้อง จึงคิดว่าเป็นเรื่องปกติ จึงส่งผลให้บุตรถูกล่วงละเมิด ทางเพศเรื่อยมา

“พ่อบอกเด็กว่า เลือดในตัวของคุณพ่อเป็นคนสร้างขึ้นมา อสุจิที่เข้าไปในร่างกายของคุณ คือพรที่ดีจากพ่อ” (ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม คนที่ 1, สนทนากลุ่มเมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2566)

(2) มารดาของเหยื่อเพิกเฉยต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เมื่อเหยื่อถูกบิดากระทำชำเรา เหยื่อได้บอกให้มารดาทราบว่า ถูกบิดาข่มขืนกระทำชำเรา แต่มารดาบอกให้อดทน ทั้งยังเพิกเฉย ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ทำให้บุตรตกเป็นเหยื่อความรุนแรงทางเพศเรื่อยมา

(3) เหยื่อมีความคิดว่า ตนไม่มีทางเลือก เพราะบอกมารดาให้ทราบ แต่มารดาบอก ให้อดทน เรียนให้จบปริญญาตรีก่อน จึงต้องจำยอม เหยื่อจึงคิดว่า ตนไม่สามารถทำอะไรได้ จึงทำได้เพียงอดทนเรื่อยมา เนื่องจากขณะนั้นเหยื่อยังเป็นเด็ก ยังต้องพึ่งพามารดา หากหนี ออกจากบ้านไป ตนเองจะไม่มีใครรับผิดชอบดูแลเรื่องค่าใช้จ่ายต่าง ๆ

2. ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการตกเป็นเหยื่อข่มขืนกระทำชำเราโดยบิดาผู้ให้กำเนิด

(1) ผลกระทบด้านร่างกาย คือ อาการเจ็บอวัยวะเพศ และสุขภาพร่างกายโดยรวมอ่อนแอ เนื่องจากเหยื่อมีอาการแพ้ยาต้านไวรัสที่โรงพยาบาลได้รับประทานเมื่อเริ่มรับการรักษา ส่งผลให้เหยื่อมีอาการปวดกระดูก และปวดตามร่างกาย

(2) ผลกระทบด้านจิตใจ คือ เหยื่อมีความรู้สึกอึดอัด สับสน เป็นกังวลว่า ตนนั้นเป็นคนไม่ดี เนื่องจากถูกตราหน้าว่า เป็นเด็กกอกตัญญูดำเนินคดีแก่บิดาตนเอง เกิดความเครียด และมีอาการซึมเศร้า รู้สึกอยากตายเป็นบางครั้ง

(3) ผลกระทบด้านสังคม คือ เหยื่อขาดการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ชุมชน และสังคม โดยเหยื่อต้องเรียนและใช้ชีวิตอยู่แต่ในที่พักเพื่อความปลอดภัย และเพื่อไม่ให้ใครทราบถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้น

(4) ผลกระทบด้านการศึกษา คือ เหยื่อไม่ได้ไปเรียนในห้องเรียน ต้องเรียนอยู่ที่ที่พัก ที่สถานศึกษาจัดทำให้ เพราะบิดามาตามหาเหยื่อที่มหาวิทยาลัยเพื่อให้กลับบ้าน และบอกให้คนอื่นเข้าใจผิดว่า หนีตามผู้ชาย เหยื่อไม่อยากให้ใครทราบเรื่องที่เกิดขึ้นเนื่องจากรู้สึกอับอายต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จึงมีความจำเป็นต้องอยู่ที่พักเพื่อความปลอดภัย และเพื่อเป็นการป้องกันการกลับไปถูกระทำความรุนแรงซ้ำ ทำให้ไม่ได้รับการศึกษาอย่างเต็มศักยภาพ ขาดการทำกิจกรรมในชั้นเรียนร่วมกับเพื่อน ๆ และครูผู้สอน

(5) ผลกระทบด้านการเงิน คือ เนื่องจากเหยื่อได้ยินบิดากล่าวกับน้องสาวในขณะที่อาบน้ำให้กับน้องสาวของตนว่า อวัยวะเพศจะสามารถใช้งานได้แล้วนั้น จึงเป็นเหตุให้เหยื่อตัดสินใจออกจากบ้านและดำเนินคดีต่อบิดาของตน เพราะมีความรู้สึกไม่อยากให้น้องสาวของตนต้องถูกระทำแบบที่เหยื่อถูกระทำ เมื่อเหยื่อตัดสินใจออกจากบ้านมา เหยื่อต้องทำงานหาเงินเลี้ยงชีพด้วยตนเอง เนื่องจากเหยื่อเลือกออกมาจากครอบครัว ทำให้ไม่ได้รับเงินจากครอบครัวไว้ใช้ดำเนินชีวิตเหมือนที่ผ่านมา

3. การปรับตัวของบุตรที่ถูกบิดาข่มขืนกระทำชำเรา นับตั้งแต่เหยื่อเข้ากระบวนการช่วยเหลือจากมูลนิธิส่งเสริมความเสมอภาคทางสังคมจนสิ้นสุดการให้ความช่วยเหลือ

ในช่วง 1 - 3 เดือนแรก เมื่อเหยื่อเข้ากระบวนการช่วยเหลือจากมูลนิธิส่งเสริมความเสมอภาคทางสังคม พบว่า เหยื่อมีสภาพจิตใจค่อนข้างแย่ มีอาการเศร้าและเสียใจ ไม่กล้าคุยกับใคร ปิดกั้นคนรอบข้าง เนื่องจากบิดายังตามมาหาเหยื่อที่มหาวิทยาลัย และกล่าวว่าร้ายเหยื่อว่า หนีตามผู้ชาย ทำให้เหยื่อมีความกลัวว่า จะเข้ากระบวนการของมูลนิธิฯ หรือไม่ เกิดความเครียดและความวิตกกังวล และต้องให้เพื่อนมานอนค้างด้วยเพราะไม่กล้าอยู่ตามลำพัง

เมื่อเหยื่อได้เข้าสู่กระบวนการช่วยเหลือด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมที่มูลนิธิฯ วางแผนไว้ เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม (Group Support) คือ การจัดกิจกรรมให้เหยื่อได้เจอและแลกเปลี่ยนเรื่องราวกับผู้หญิงคนอื่น ๆ ที่ประสบเหตุการณ์การถูกละเมิดทางเพศเช่นเดียวกัน ทำให้เหยื่อเห็นว่าผู้หญิงแต่ละคนสามารถก้าวข้ามปัญหาที่เกิดขึ้นไปได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ สร้างความเข้าใจร่วมกัน ซึ่งกระบวนการนี้ทำให้เหยื่อรู้สึกดี เกิดความเห็นอกเห็นใจกัน เหยื่อไม่รู้สึกแค้นหรือคิดว่าตนเองโชคร้ายที่ต้องตกอยู่ในสถานการณ์การถูกละเมิดทางเพศ นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมการฟื้นฟู

พลังอำนาจให้แก่เหยื่อ โดยกิจกรรมจะเป็นไปในลักษณะการเสนอทางเลือกแก่เหยื่อ ชี้ให้เห็นถึงด้านบวกและด้านลบของแต่ละแนวทาง เพื่อนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจตามที่ตนต้องการ

การปรับตัวที่เห็นชัดเจนในระยะ 1 - 3 เดือนแรก เมื่อเข้ากระบวนการช่วยเหลือ คือ เหยื่อมีความเข้มแข็งมากขึ้น เหยื่อรู้สึกว่ ตนเองได้อำนาจกลับคืน กล้าตัดสินใจ กล้าพูด และกล้าเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้น และความต้องการของตนเองมากขึ้น ทั้งในช่วงแรกไม่กล้าที่จะเล่าให้ใครฟัง และไม่ยอมรับการช่วยเหลือจากเพื่อน นักสังคมสงเคราะห์ หน่วยงาน และเจ้าหน้าที่ตำรวจ

การปรับตัวที่เห็นชัดเจนในระยะ 4 - 6 เดือน หลังเข้ากระบวนการช่วยเหลือ เหยื่อสามารถปรับตัวและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว เมื่อเหยื่อปรับตัวไปในทางที่ดียิ่งขึ้น เหยื่อสามารถตั้งเป้าหมายให้ตนเองได้ แม้จะมีบางช่วงที่เหยื่อมีความรู้สึกท้อแท้ เสียใจ เกิดอารมณ์ดังเมื่อได้รับข้อมูลข่าวสารที่บ้านทอนจิตใจ แต่หลังจากร้องไห้ไปแล้ว เหยื่อมีความรู้สึกอีกหิม และพร้อมต่อสู้มากยิ่งขึ้น เหยื่อสามารถจัดความคิดเชิงลบที่รับรู้มาออกไปได้ด้วยตนเอง

ปัจจุบันหลังจากผ่านมาเป็นระยะเวลา 2 - 3 ปี เหยื่อมีงานทำ มีรายได้ เป็นวิทยากรให้ความรู้ และให้กำลังใจกับคนอื่น ๆ ที่เคยตกเป็นเหยื่อข่มขืนเช่นตนเอง เหยื่อมีความมั่นคงทางจิตใจมากขึ้น มีศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจ สามารถตัดความคิดเชิงลบที่รับรู้มาออกไปได้ ทั้งยังสามารถกลับมาใช้ชีวิตและสามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างปกติสุข

อภิปรายผล

สาเหตุที่ทำให้ตกเป็นเหยื่อข่มขืนกระทำชำเราโดยบิดาผู้ให้กำเนิด จากสาเหตุที่กล่าวมาข้างต้น เหยื่อถูกบิดาข่มขืนกระทำชำเราตั้งแต่อายุ 14 ปี ซึ่งเป็นช่วงวัยรุ่น ยังมีประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตและความรู้เรื่องเพศไม่มากพอที่จะเข้าใจได้ว่า การกระทำลักษณะใดที่เรียกว่าเป็นการข่มขืนกระทำชำเรา สอดคล้องตามแนวคิดประเภทเหยื่ออาชญากรรม โดย Hans Von Hentig (อ้างถึงใน ศรีสมบัติ โชคประจักษ์ชัด, 2561) คือ ประเภทเหยื่อที่เป็นผู้เยาว์ เป็นบุคคลที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้ เนื่องจากผู้เยาว์ยังมีประสบการณ์ในชีวิตไม่มากเพียงพอ และเป็นผู้ที่มีความอ่อนแอทางชีวภาพ จึงง่ายต่อการถูกชักจูง และทำร้าย และเหยื่อที่เป็นผู้หญิงและอยู่ในช่วงวัยรุ่นมักจะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมเกี่ยวกับเพศ เพราะมีความอ่อนแอทางชีวภาพ พละกำลังของผู้หญิงไม่อาจต่อสู้กับอาชญากรเพศชายได้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดบทบาทของเหยื่ออาชญากรรม (อัจฉริยา ชูตินันท์, 2561) คือ เหยื่อมีความสัมพันธ์และรู้จักกับอาชญากรมาก่อนที่จะตกเป็นเหยื่อ อีกทั้งผลการวิจัยของราชนัย ชินายศ (2456) พบว่า ทั้งเหยื่อและผู้ก่อเหตุเป็นบุคคลในครอบครัวและรู้จักคุ้นเคยกันดีอยู่แล้ว จึงมีความไว้วางใจกันและกัน กล่าวคือ เหยื่อตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมเนื่องจากบุตรถูกบิดาปลุกฝังในเรื่องบาปบุญคุณโทษ หากมีเพศสัมพันธ์กับบิดาเหยื่อจะมีบุญ มีชีวิตรุ่งโรจน์รุ่งเรือง การที่อสุจิเข้าไปในร่างกาย คือ พรที่ดี และทุกปีใหม่จะต้องร่วมเพศกับบิดาเพื่อเบิกฤกษ์ที่ดีในชีวิตให้กับตนเอง จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้บุตรตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม

นอกจากนี้ การที่เหยื่อถูกข่มขืนกระทำชำเราโดยบิดายังเกิดจากการที่เหยื่อถูกปลุกฝังว่าสิ่งที่บิดากระทำคือ เรื่องปกติที่พ่อทุกคนก็ทำเช่นกันหมดทุกคน อีกทั้งการที่เหยื่อยังไม่สามารถหาเงินได้เองทำให้ต้องขอเงินจากบิดาอยู่ เหยื่อจึงต้องจำยอมและปฏิบัติตามที่บิดาต้องการ สอดคล้องกับ

แนวคิดระบบขายเป็นใหญ่ (“คำสอนที่ผลิตซ้ำ ระบบขายเป็นใหญ่”, 2563) กล่าวคือ บิดามีอิทธิพลภายในครอบครัวอย่างมากทั้งต่อบุตรและมารดา โดยบิดาใช้อำนาจในการปกครองและควบคุมบุคคลในครอบครัวมาโดยตลอด โดยเฉพาะบุตรของตนที่จะควบคุมให้อยู่ในแนวทางที่บิดาสอน บอกกำหนด และปลูกฝังให้เข้าใจในสิ่งที่ผิดแปลกไปจากสังคม เพื่อแสวงหาความต้องการทางเพศให้แก่ตนเอง นอกจากนี้ บิดายังใช้อำนาจควบคุม ครอบครัวมารดาของบุตรให้เชื่อฟังและนอบน้อมต่อสามีจากกรณีศึกษา นี้ มารดาทราบถึงสิ่งที่บิดากระทำต่อบุตร แต่มารดา กลับบอกให้บุตรอดทน ทั้งที่เป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายและจารีตประเพณี เนื่องจากรดาให้ความสำคัญกับสามีมากกว่าสภาพจิตใจของบุตรตนเอง แม้ว่าบุตรจะถูกกระทำ ความรุนแรงทางเพศ โดยมารดาเลือกให้การสนับสนุนบิดาของบุตร และเป็นผู้ให้ปากคำในฐานะพยานฝ่ายบิดา ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า มารดาเพิกเฉยต่อความเป็นแม่ที่มีต่อบุตร ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการที่มารดาอาจเกิดและเติบโตมาในครอบครัวที่บิดาเป็นใหญ่ โดยมารดา ยอมตามและเชื่อฟัง และปฏิบัติตามสามีทุกประการ จึงทำให้มารดาของเจ้าของกรณีศึกษา นี้ ถูกปลูกฝัง และสั่งสอนให้เคารพเชื่อฟัง และปฏิบัติตามความต้องการของสามี และเมื่อตนเองเป็นภรรยา ก็ต้องเอาเยี่ยงอย่างจากมารดา คือ เชื่อฟังและปฏิบัติตามสามีเช่นกัน อีกทั้งมารดาของเหยื่ออาจอยู่ในภาวะพึ่งพิงสามี เนื่องจากสามีเป็นผู้หารายได้ให้แก่ครอบครัวและตนเอง หากตนไม่เชื่อฟัง ไม่ทำตามที่สามีต้องการ หรือทำให้สามีได้รับอันตรายหรือไม่ปลอดภัย มารดาของเหยื่ออาจไม่ได้รับเงินเพื่อนำมาเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับตนเองและสมาชิกในครอบครัว แม้จะรู้ว่าสิ่งที่สามีกระทำ เป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนของสังคม แต่ก็ต้องยอมต่อสิ่งที่ต้องเผชิญ

ผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อบุตรที่ถูกบิดาข่มขืนกระทำชำเรา ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม การเงิน สอดคล้องกับการศึกษาของพุทธวรรณ ชูเชิด (2543) และสวลีรัตน์ พิงพราวลี (2548) โดยเหยื่อมีความรู้สึกเจ็บปวด รู้สึกว่าตนเองมีตราบาปติดตัว สูญเสียความมั่นใจในตัวเอง ทั้งยังทำให้เหยื่อมีความวิตกกังวล ความเครียด เกิดอารมณ์เศร้า เสียใจ ท้อแท้ สิ้นหวัง จนถึงขั้นอยากฆ่าตัวตาย

การปรับตัวของบุตรที่ถูกบิดาผู้ให้กำเนิดข่มขืนกระทำชำเรา สอดคล้องกับลักษณะการปรับตัวที่สมบูรณ์ของกันยา สุวรรณแสง (2536) และเบญญาพัชร วันทอง (2565) คือ เหยื่อสามารถปรับตัวเมื่อรู้ว่าตนกำลังประสบพบเจอกับปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ แล้วสามารถจัดการกับปัญหานั้นได้ เช่น การรับรู้ข่าวสาร หรือคำพูดเชิงลบของบุคคลอื่น ๆ ที่มีต่อตนเอง และเมื่อแก้ปัญหาได้แล้ว ทำให้ตนเองเกิดความสบายใจ มีความสุข และสามารถทำให้ตนเองกระทำสิ่งต่าง ๆ ได้เต็มความสามารถ คือ การทำงานเพื่อเลี้ยงตนเอง การเรียนหนังสือที่ห้องพัก และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

การตกเป็นเหยื่อข่มขืนกระทำชำเราโดยบิดาผู้ให้กำเนิดเกิดขึ้นจากการที่เหยื่อถูกปลูกฝังให้มีความเข้าใจว่า สิ่งที่เกิดกับตนนั้นเป็นการแสดงความรักที่บิดาทุกคนกระทำ การกระทำดังกล่าวเป็นเรื่องปกติที่ทุกคนควรกระทำกัน มารดาของเหยื่อเพิกเฉยต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และเหยื่อเชื่อว่า

ตนเองไม่มีทางเลือก ต้องจำยอม โดยผลกระทบที่เกิดขึ้นกับบุตรที่ตกเป็นเหยื่อมี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านการเงิน และด้านการศึกษา นอกจากนี้ เมื่อเหยื่อเข้าสู่กระบวนการให้ความช่วยเหลือจากมูลนิธิส่งเสริมความเสมอภาคทางสังคม และเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเหยื่อมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจและอารมณ์ไปในทางที่ดีขึ้น โดยเหยื่อเปิดรับความช่วยเหลือจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีความเข้มแข็ง กล้าพูด กล้าพบเจอเพื่อน และสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ ทำให้ปัจจุบันเหยื่อมีงานทำและสามารถกลับมาใช้ชีวิตได้อย่างปกติและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้

ผลวิจัยครั้งนี้จะทำให้สังคมรับรู้ว่า การข่มขืนกระทำชำเราบุตรโดยบิดาผู้ให้กำเนิดเป็นเรื่องที่มีอยู่ในสังคมและเป็นประเด็นปัญหาที่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต้องใส่ใจและช่วยแก้ไขปัญหาด้วยการประสานความร่วมมือ ทั้งหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม หน่วยงานสาธารณสุข หน่วยงานภาคประชาสังคม ที่ต้องเห็นถึงความสำคัญ วิธีการพูดคุยกับเหยื่อและแนวทางการให้ความช่วยเหลือเป็นรายกรณี เพื่อเตรียมแผนการให้ความช่วยเหลือและดูแลเหยื่อที่ถูกข่มขืนกระทำชำเราโดยบิดาผู้ให้กำเนิด โดยเฉพาะขั้นตอนการให้ความช่วยเหลือ โปรแกรมปรับตัวและฟื้นฟูเหยื่อ อีกทั้งการส่งเสริมความรู้และสร้างความเข้าใจเรื่องบทบาทความเป็นแม่ต่อสังคมให้มากขึ้น โดยการจัดเวทีสาธารณะจัดทำแผ่นพับประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ผ่านสื่อต่าง ๆ ที่เข้าถึงกลุ่มผู้เป็นมารดา อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเหยื่อรายอื่นที่ถูกข่มขืนกระทำชำเราโดยบิดาผู้ให้กำเนิด ให้มีการปรับตัวและฟื้นฟูร่างกายจิตใจ และผลกระทบด้านอื่น ๆ ให้ดีขึ้น อันจะนำไปสู่การเฝ้าระวังมิให้บุตรต้องตกเป็นเหยื่อข่มขืนกระทำชำเราต่อไปอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

1. มารดาควรทำหน้าที่โดยปราศจากความกลัว ให้การดูแล ปกป้อง ค้ำครองความปลอดภัยบุตรที่อยู่ในความดูแลของตน ให้มีความปลอดภัยทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ
2. ครอบครัว โรงเรียน และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ควรมีการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศ ทักษะการปฏิเสธให้กับเด็กทุกคนว่า ไม่มีบุคคลใดสามารถกระทำการล่วงละเมิดทางเพศกับตัวเด็กได้ ไม่ว่าบุคคลนั้นจะเป็นบิดา หรือญาติพี่น้อง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงบทบาทความเป็นแม่ในการจัดการปัญหา เมื่อรับรู้ว่ามีบุตรถูกบิดาล่วงละเมิดทางเพศ เพื่อเป็นประโยชน์และนำไปสู่การแก้ไขและช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม
2. หากมีระยะเวลาในการทำวิจัยอย่างน้อย 6 เดือนขึ้นไป ควรศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากเหยื่อข่มขืนกระทำชำเราโดยบิดาผู้ให้กำเนิดหลาย ๆ กรณี ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่จะเป็นประโยชน์ต่อการให้ความช่วยเหลือ การวางนโยบาย เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาลักษณะเช่นนี้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กฤษฎิ์พร โสมณวัตร. (2560). ยุติธรรมสมานฉันท์โดยชุมชนในคดีข่มขืน. *สงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 23(2), 55-89.
- กันยา สุวรรณแสง. (2536). *บุคลิกภาพและการปรับตัว* (พิมพ์ครั้งที่ 2). อักษรพิทยา.
- คำสอนที่ผลิตซ้ำ ระบบชายเป็นใหญ่. (2563, 13 กรกฎาคม). มูลนิธิหญิงชายก้าวไกล. <https://www.wmp.or.th/blog/3278/%E0%B8%84%E0%B8%B3%E0%B8%AA%E0%B8%AD%E0%B8%99%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%9C%E0%B8%A5%E0%B8%B4%E0%B8%95%E0%B8%8B%E0%B9%89%E0%B8%B3%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%9A%E0%B8%9A%E0%B8%8A%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B9%80%E0%B8%9B%E0%B9%87%E0%B8%99%E0%B9%83%E0%B8%AB%E0%B8%8D%E0%B9%88>
- จะเด็จ เชาวน์วิไล. (2563, 25 มิถุนายน). เมื่อเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศจากคนใกล้ตัว. มูลนิธิหญิงชายก้าวไกล. <https://www.wmp.or.th/blog/3304/%E0%B9%80%E0%B8%A1%E0%B8%B7%E0%B9%88%E0%B8%AD%E0%B9%80%E0%B8%94%E0%B9%87%E0%B8%81%E0%B8%96%E0%B8%B9%E0%B8%81%E0%B8%A5%E0%B9%88%E0%B8%A7%E0%B8%87%E0%B8%A5%E0%B8%B0%E0%B9%80%E0%B8%A1%E0%B8%B4%E0%B8%94%E0%B8%97%E0%B8%B2%E0%B8%87%E0%B9%80%E0%B8%9E%E0%B8%A8%E0%B8%88%E0%B8%B2%E0%B8%81%E0%B8%84%E0%B8%99%E0%B9%83%E0%B8%81%E0%B8%A5%E0%B9%89%E0%B8%95%E0%B8%B1%E0%B8%A7>
- ทีมงานมูลนิธิปวีณาฯ. (2565, ธันวาคม). สถิติรับเรื่องราวร้องทุกข์ของมูลนิธิปวีณาฯ ประจำปี 2565. มูลนิธิปวีณาเพื่อเด็กและสตรี. <https://www.pavenafoundation.or.th/post/azoncnbvkmcb?fbclid=IwAR11RiGU9ORbyDfKg9vK8x9xU4xvD6AtCfLE21sUvi935ndVKkZatDh4Z0>
- ทีมเฟมินิสต้า. (2563, 29 มกราคม). “ระบบชายเป็นใหญ่” คืออะไรนะ ?. Feminista. <https://www.feminista.in.th/post/patriarchy>
- ธัญวัฒน์ อภิภูม. (2560, 30 พฤศจิกายน). เข้าใจภัยข่มขืนผ่านสถิติ: สำนวนเนื้อหาข่มขืนบนหน้าหนังสือพิมพ์ไทย. The Matter. <https://thematter.co/social/rape-topics-in-newspaper/40433>
- เบญญาพัชร วันทอง. (2565). *บุคลิกภาพแบบเก็บตัว-แสดงตัว และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยกับการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต*. [โครงการการศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต]. คณะจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต <https://psy.kbu.ac.th/wp-content/uploads/2023/04/65-60.pdf>

- พุทธวรรณ ชูเชิด. (2543). ผลกระทบทางด้านจิตใจและความช่วยเหลือที่ต้องการได้รับของผู้หญิงที่ถูก
ข่มขืน: กรณีศึกษาโรงพยาบาลศิริราช [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์]. TU Digital Collection. [https://digital.library.tu.ac.th
/tu_dc/frontend/Info/item/dc:117417](https://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/Info/item/dc:117417)
- ราชันย์ ชินายศ. (2546). ปัญหาเด็กและสตรีถูกล่วงละเมิดทางเพศจากบุคคลในครอบครัวหรือ
บุคคลใกล้ชิดในจังหวัดเชียงใหม่ [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่].
Chiang Mai University Digital Collections. [http://cmuir.cmu.ac.th/handle
/6653943832/16221](http://cmuir.cmu.ac.th/handle/6653943832/16221)
- ลักขณา สรวิวัฒน์. (2549). จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน (พิมพ์ครั้งที่ 2 ฉบับปรับปรุง). โอเดียนสโตร์.
- ศรีสมบัติ โชคประจักษ์ชัด. (2561). ตำราเหยื่ออาชญากรรม: สิทธิและการช่วยเหลือเยียวยา.
คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- สวลีรัตน์ พิงพราราลี. (2548). ผลกระทบทางด้านจิตใจ กระบวนการช่วยเหลือและการปรับตัวของ
ผู้หญิงที่ถูกข่มขืน ในอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่]. Chiang Mai University Digital Collections. [https://cmudc.
library.cmu.ac.th/frontend/Info/item/dc:104995](https://cmudc.library.cmu.ac.th/frontend/Info/item/dc:104995)
- อัจฉริยา ชูตินันท์. (2561). อาชญาวิทยาและทัณฑ์วิทยา (พิมพ์ครั้งที่ 3). วิญญูชน.